

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Ahmedabad

Term-End Examination : February – 2026

Course Name : BSW

Date : 18-Feb-26

Subject Name : સમાજકાર્યમાં સંશોધન પદ્ધતિઓ (Research Methods in Social Work)

Time : 03:00pm to 05:15pm

Subject Code : BSW-401

Max Marks : 70

પ્રશ્ન-1. નીચેનામાંથી કોઇપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) સમાજકાર્ય સંશોધન દ્વારા સામાજિક સમસ્યાઓ, તેના કારણો અને તેના ઉકેલ શોધવાની પ્રક્રિયા સમજાવો.
- (2) વિજ્ઞાન અને સામાજિક વિજ્ઞાનમાં સંશોધન કરવાની પદ્ધતિઓની સરખામણી કરી સમજાવો.

પ્રશ્ન-2. નીચેનામાંથી કોઇપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન સંશોધનની વિશેષતાઓ સમજાવો અને તેના પરિણામો સમાજ માટે કેટલા ઉપયોગી બને છે તે સમજાવો.
- (2) સમાજકાર્ય સંશોધનમાં પૂર્વધારણા કેવી રીતે સંશોધન પ્રક્રિયાને માર્ગદર્શન આપે છે તેની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-3. નીચેનામાંથી કોઇપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) સમાજકાર્ય સંશોધન વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિઓના આધારે સેવાર્થી વિશેની માહિતી એકત્રિત કરવામાં કેવી રીતે મદદ કરે છે? યોગ્ય દૃષ્ટાંત આપીને સમજાવો.
- (2) ઉત્કલ્પના ઘડતી વખતે સંશોધકે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન-4. ટૂંકનોંધ લખો (કોઇપણ બે)

(14)

- (1) સંખ્યાત્મક (Quantitative) અને ગુણાત્મક (Qualitative) સંશોધન વચ્ચેના તફાવતો સમજાવો.
- (2) સંખ્યાત્મક સંશોધનની પ્રક્રિયા સમજાવો ઉદાહરણ સાથે.
- (3) સર્વેક્ષણની વ્યાખ્યા આપો અને સામાજિક વિજ્ઞાનમાં તેના ઉપયોગ વિશે સમજાવો.
- (4) આંકડાકીય પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરીને માહિતીનું વિશ્લેષણ કેવી રીતે કરવું તે એક ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(1) સમાજકાર્ય સંશોધનમાં કોના પ્રશ્નો અને સમસ્યાઓનો અભ્યાસ થાય છે?

A) કુદરતી સમસ્યાઓ	B) રાજકીય સમસ્યાઓ
C) વ્યક્તિ, જૂથ અને સમુદાયની સમસ્યાઓ	D) ઔદ્યોગિક સમસ્યા

(2) Hypothesis શબ્દ કઈ ભાષામાંથી આવ્યો છે?

A) સંસ્કૃત	B) લેટિન
C) ગ્રીક	D) અરબી

(3) સમાજકાર્ય સંશોધનમાં પૂર્વધારણા શું દર્શાવે છે?

A) અનુમાન	B) તથ્ય
C) વિચાર	D) નક્કી કરેલું પરિણામ

(4) ગ્રંથાલયની આંતરિક રચનામાં “અનુલય સેવા વિભાગ”નું મુખ્ય કાર્ય કયું છે?

A) પુસ્તકો વેચવા	B) પ્રથમ વખત આવેલા વાચકને માર્ગદર્શન આપવું
C) પુસ્તક બંધાણું કરવું	D) લાઈટ અને હવાના નિયંત્રણ

(5) ગુણાત્મક સંશોધનનો મુખ્ય હેતુ કયો છે?

A) સંખ્યાત્મક વિશ્લેષણ	B) સામાજિક ઘટનાના ગુણોને ઉજાગર કરવો
C) સરેરાશ કાઢવી	D) વૈજ્ઞાનિક પ્રયોગ કરવો

(6) “સામાજિક વિકાસની રચનાત્મક યોજના રજૂ કરવા માટે સમુદાયનું સર્વેક્ષણ કરવામાં આવે છે...” આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે?

A) બર્ગેસ	B) બોગાર્ડસ
C) વ્હીટની	D) સિન પાઓ યંગ

(7) માહિતીનું વર્ગીકરણ શેના માટે ઉપયોગી છે?

A) માહિતીનું ગોઠવણ અને વિશ્લેષણ સરળ બનાવવા	B) ફક્ત માહિતીના પ્રકાર બતાવવા
C) માહિતીની ખોટ છુપાવવા	D) કોઈ ઉપયોગ નથી
